

ВИСНОВОК

рецензента

кандидата педагогічних наук, доцента **Ткач Марія Михайлівни**

на дисертацію

СУНЬ МІНЦЕ

«Методика формування вокально-ансамблевої компетентності студентів факультетів мистецтв у процесі вивчення диригентсько-хорових дисциплін»,
поданої на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії
за спеціальністю 014 – Середня освіта (музичне мистецтво)

У поданому на рецензування дисертаційному дослідженні Сунь Мінцзе порушується проблема формування вокально-ансамблевої компетентності студентів факультетів мистецтв у процесі вивчення диригентсько-хорових дисциплін. Актуальність обраної для дослідження проблеми зумовлюється, в першу чергу, необхідністю створення інтеграційної системи знань про музичне мистецтво у змісті вищої мистецької освіти, що вимагає злагодженості викладу всіх освітніх елементів, які в сукупності формують цілісність та системність фахової підготовки студентів факультетів мистецтв.

З-поміж широкого кола музичних дисциплін у змісті вищої мистецької освіти окремим блоком представлений цикл диригентсько-хорових дисциплін: хорове диригування, хорові студії, читання хорових партитур, хорознавство, хоровий клас, практикум роботи з хором, хорове аранжування та ін. Теоретико-методологічна й методична підготовка студентів факультетів мистецтв в циклі диригентсько-хорових дисциплін здійснюється послідовно протягом всього періоду навчання в бакалавратурі та магістратурі й спрямована на розвиток загальної музичної культури студентів, їх музичних якостей та здібностей, формування художнього сприймання та розвитку музичного мислення, навчання диригентській техніці й практичній роботі з хоровим колективом тощо.

У зв'язку з цим, особливого значення набуває проблема формування вокально-ансамблевої компетентності студентів у процесі вивчення диригентсько-хорових дисциплін, основним призначенням яких є підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до роботи з хоровими колективами із врахуванням сучасних гуманістичних тенденцій розвитку мистецької освіти.

З огляду на зазначене, дисертаційну роботу Сунь Мінцзе вважаємо **актуальною** для розв'язання сучасних проблем вищої мистецької освіти, а вибір теми дослідження є цілком виправданим та своєчасним.

У змісті дисертації автором послідовно відображено процес розв'язання визначених завдань на основі об'єкта, предмета та мети дослідження. На різних етапах наукового пошуку дисертанткою був обраний комплекс відповідних методів дослідження. Серед них: *теоретичні методи* (аналіз наукових джерел, синтез, порівняння, абстрагування, систематизація, узагальнення та ін.); група

емпіричних методів (опитування, бесіди, анкетування, тестування, педагогічне спостереження, моделювання, педагогічний експеримент та ін.), а також *методи математичної статистики* для обробки й аналізу одержаних даних та їх порівняння із вихідними положеннями.

Цілісну методологічну рамку дослідження становлять визначені дисертантом наукові *підходи* (системно-цілісний, особистісно-зорієнтований, рефлексивно-усвідомлений та діалогово-творчий) та *педагогічні принципи*: принцип соціокультурної відповідності, принцип оптимального поєднання теоретичних і практичних способів навчання, принцип інтерактивної зорієнтованості диригентсько-хорового навчання. Всі окреслені принципи є взаємозумовленими та взаємопов'язаними, оскільки їх комплексне застосування лише підсилює дію один одного, що позитивно впливає на формування досліджуваного феномену.

Дисертаційне дослідження Сунь Мінцзе без сумніву вирізняється **науковою новизною**, яка виявляється в тому, що в роботі: *уточнено* та *конкретизовано* такі супутні до основного поняття як «ансамбль» в контексті вокально-хорової діяльності та «професійна компетентність» вчителя музичного мистецтва та *виокремлено* поняття «вокально-ансамблева компетентність», якому надається авторське визначення як інтегративного утворення, що складається з співацької компетенції та комунікативних умінь, є комплексом музично-педагогічних знань, умінь, навичок, що проявляється в інтегральному характері диригентсько-хорової роботи, здатної гармонізувати всю структуру творчої педагогічної діяльності вчителя музичного мистецтва. *Визначено* та *схарактеризовано* структуру вокально-ансамблевої компетентності студентів факультетів мистецтв у процесі вивчення диригентсько-хорових дисциплін, яка комплексно охоплює мотиваційно-організаційний, критично-рефлексивний та творчо-виконавський компоненти.

Міждисциплінарний потенціал досліджуваного феномену скерував дисертанта до обґрунтування методичних засад, які охоплюють педагогічні *принципи* та комплекс *педагогічних умов*, серед яких: актуалізація мотивації студентів факультетів мистецтв до постійного творчого зростання; активізація діалогової взаємодії; систематичне розширення музично-педагогічного та творчо-виконавського досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва.

На позитивне схвалення заслуговує розроблена авторська *методична модель* формування вокально-ансамблевої компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі вивчення диригентсько-хорових дисциплін, яка окреслює освітню траєкторію фахової підготовки студентів факультетів мистецтв у вищому закладі освіти та спрямована на практичне оволодіння вокально-ансамблевою компетентністю й набуття знань щодо здійснення музично-педагогічної діяльності на високому професійному рівні. Важливо, що методична модель формування вокально-ансамблевої компетентності студентів факультетів мистецтв у процесі вивчення диригентсько-хорових дисциплін від

мети дисертаційного дослідження до формування означеного феномена представляє повний технологічний цикл.

У процесі здійснення діагностувальної роботи з формування вокально-ансамблевої компетентності студентів факультетів мистецтв у процесі вивчення диригентсько-хорових дисциплін дисертантом було визначено рівні сформованості означеного феномена, а саме: *високий, середній та низький*, яким було надано якісні та кількісні характеристики. Отримані результати констатувального експерименту дозволили дисертанту розробити і впровадити поетапну методiku формування вокально-ансамблевої компетентності студентів факультетів мистецтв у процесі вивчення диригентсько-хорових дисциплін, яка складається з трьох взаємообумовлених *етапів*, а саме: технологічно-проективного, аналітично-оцінного та усвідомлено-моделюючого.

На кожному з етапів формувального експерименту дисертантом застосовувалися відповідні *методи*, які були спрямовані на формування кожного структурного компоненту досліджуваного феномену. Зокрема, на *технологічно-проективному етапі* формувального експерименту активно використовувалися методи навчальної дискусії; проведення брифінгів, творчих конференцій; демонстрація музичних творів; створення презентацій тощо. На *аналітично-оцінному етапі* формувального експерименту основними методами стали: використання медіа-засобів, творчі диспути, методи візуального підкріплення відчуттів, евристичний пошук, тестування, тощо. На *заключному усвідомлено-моделюючому етапі* формувального експерименту використовувалися проблемно-пошукові методи, методи проектів, самоаналізу, варіювання музичних інтонацій, творчі завдання тощо.

Обробка отриманих результатів порівняльного аналізу дослідження уможливила виявлення позитивної динаміки рівнів сформованості вокально-ансамблевої компетентності студентів факультетів мистецтв у процесі вивчення диригентсько-хорових дисциплін в експериментальній групі, що підтверджує доцільність впровадження розробленої авторської методики.

Теоретичне та практичне значення проведеного дисертаційного дослідження полягає в тому, що викладені в ньому теоретико-методичні положення та практичні результати можуть скласти основу для укладання робочих навчальних програм та спецкурсів із дисциплін диригентсько-хорового циклу (хорове диригування, хорознавство, хоровий клас, практикум роботи з хором, хорове аранжування та ін.), які щільно взаємодіють з такими дисциплінами як: методика музичної освіти, методика постановки голосу, методика викладання диригування, практикум роботи з хором та методика роботи із шкільним хоровим колективом та ін.

У цілому дисертаційна робота Сунь Мінцзе справляє позитивне враження, результати дослідження викладені чітко та послідовно, що свідчить про досягнення поставленої мети та успішне розв'язання висунутих завдань. Дисертаційна робота логічно структурована, складається зі вступу, трьох

розділів, висновків до розділів, списку використаних джерел до кожного розділу, загальних висновків та додатків.

Основні теоретичні положення та результати дослідження повною мірою відображені в 5 наукових публікаціях, серед яких 2 публікації у провідних фахових виданнях України, 1 – у міжнародному виданні, 2 – праці апробаційного характеру, що свідчить про повноту викладу основних положень та результатів дисертаційного дослідження.

Дисертація Сунь Мінцзе на тему: «Методика формування вокально-ансамблевої компетентності студентів факультетів мистецтв у процесі вивчення диригентсько-хорових дисциплін» є цілісним завершеним самостійним дослідженням, яке за своїм науково-теоретичним рівнем, новизною у постановці та вирішенні досліджуваної проблеми, аргументованістю теоретичних положень, висновків та практичним значенням відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 і може бути подане до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 014 – Середня освіта (музичне мистецтво).

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент,

завідувачка кафедри теорії музики та естрадного мистецтва

факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського

УДУ імені Михайла Драгоманова

Марія ТКАЧ

кандидатка педагогічних наук, доцентка

факультету мистецтв імені Михайла Драгоманова

11 2023